

Til medlemmerne af Regionsrådet i Region Midtjylland

Den 5. september 2023 vedtog Regionsrådet i Region Midtjylland budgetaftalen for 2024, som inkluderer en reduktion af antallet af akutlægebiler i Region Midtjylland fra ti til seks biler.

I den anledning vil Ambulancelægeforeningen Region Midtjylland, som er en interesseorganisation for de speciallæger i anæstesiologi, som arbejder på regionens akutlægebiler, gerne bidrage til en forståelse af hvad en præhospital akutlæge er, og hvilke kompetencer og behandlingsmuligheder den præhospital akutlæge bringer frem til kritisk syge og svært tilskadekomne patienter, samt hvorfor der fortsat skal være akutlægebiler i Region Midtjylland. Dette for at nuancere den debat, som lukningen af de fire akutlægebiler naturligt har affødt.

En præhospital akutlæge

Den præhospital akutlæge i akutlægebilen er en speciallæge i anæstesiologi. Vedkommende har en specialuddannelse inden for akut-, traume- og præhospitalmedicin (1).

Akutlægebilerne bringer således læger med særlige kompetencer i behandling og stabilisering af kritisk syge og svært tilskadekomne patienter direkte ud til patienterne. Det betyder, at den højt specialiserede behandling kan påbegyndes på skadestedet eller i patienternes eget hjem og pågå under transporten af patienterne til hospitalet.

Ved særlige livstruende tilstande sendes ambulancerne sammen med akutlægebilerne, da de medbringer nødvendig faglig viden, vigtig information fra patienternes journal samt avanceret udstyr og medicin, som muliggør opstart af livreddende patientbehandling.

Dette sker fx ved at akutlægebilerne medbringer blod til transfusion ved større blødninger, kan understøtte patienternes vejtrækning ved hjælp af en respirator og behandle blodtryksfald med medicin samt beskytte hjernen ved at inducere en kunstig koma. Akutlægebilerne i samarbejde med ambulancerne kommer dermed til at fungere som en mobil intensiv enhed. Således varetager akutlægebilerne også overflytning af kritisk syge patienter mellem hospitalerne, så patientbehandlingen under transporten ikke forringes.

Derudover bidrager den præhospital akutlæge til at patienterne visiteres til det rigtige hospital, hvorved den korrekte behandling ikke forsinkes (2) samtidig med at der ikke skal bruges yderligere ressourcer på senere at overflytte patienterne til et andet hospital.

At være præhospital akutlæge stiller store krav til, at lægernes kompetencer - indenfor behandlingen af kritisk syge og svært tilskadekomne patienter - hele tiden vedligeholdes og videreudvikles. Dette opnås primært via lægernes arbejde på hospitalet, hvor disse patientkategorier forekommer hyppigere end præhospitalt. Samspelet mellem lægernes præhospitalt arbejde, den obligatoriske efteruddannelse afholdt af

Præhospitalet og hospitalsarbejde er helt afgørende for, at den højt specialiserede akutte patientbehandling kan varetages sikkert og effektivt præhospitalet. DASAIM anbefaler således, at præhospitale akutlæger *“er ansat i en klinisk stilling ved en anæstesi/intensiv afdeling på et akutsygehus og varetager vurdering og behandling af kritisk syge og tilskadekomne patienter; herunder avanceret luftvejshåndtering, respiratorbehandling og kredsløbsunderstøttende terapi.”*(2).

Hvorfor skal der fortsat være akutlægebiler i Region Midtjylland

Effekten af den præhospitale lægelige indsats er internationalt dokumenteret (3). En systematisk litteraturregning udført af DEFACTUM efter opdrag fra Regionsrådet i Region Midtjylland viste, at den lægelige præhospitale behandling er associeret med øget overlevelse for patienter med hjertestop, og svære hovedskader (4).

Det er derfor Dansk Selskab for Anæstesiologi og Intensiv Medicin (DASAIM) målsætning, at patienter med livstruende tilstande uden for hospitalerne skal have adgang til anæstesiologisk speciallæge, da denne besidder den højeste præhospitale sundhedsfaglige kompetence (3).

Det bedste antal akutlægebiler i Region Midtjylland kender vi ikke. Det gør regionspolitikkerne formentlig heller ikke, så lad os ikke foranlediges til at tro, at man ved reduktion i antallet af akutlægebiler, selvom de erstattes med andre typer af beredskaber, kan opretholde det samme faglige niveau i den præhospitale patientbehandling. Men hvor får vi mest sundhed for pengene?

På vegne af bestyrelsen i Ambulancelægeforeningen Region Midtjylland

Formand Lars Henrik Martor Østergaard og næstformand Mette Spile Poulsen

Referencer

- 1) Specialebeskrivelse og faglig profil for Anæstesiologi, dasaim.dk
- 2) Meisler R, Berlac PA. Traumevisitation i Nordsjælland før og efter indsættelse af akutlægebil. Ugeskrift for Læger, 28. august 2009
- 3) Holdningspapir: Uddannelsesniveau, kompetencer og vedligeholdelse for præhospitale akutlæger, dasaim.dk
- 4) Betydningen af uddannelsesniveau for effekten af udvalgte dele af den præhospitale indsats – en systematisk litteraturregning, DEFACTUM, Region Midtjylland, november, 2017